

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний Інститут
Кафедра публічного та приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор інституту

О.О. Іляшко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

освітній рівень бакалавр

галузь знань 081 Право

спеціальність
(спеціалізація) 081 Право

освітня
програма Право

тип дисципліни обов'язкова

Київ - 2021 рік

Розробник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного та приватного права Навчально-наукового-публічного гуманітарного університету імені В.І. Вернадського Катерина Василівна Бортняк.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол від
Протокол №1 від 31 серпня 2021 року

Завідувач кафедри публічного
та приватного права

В.Ю. Швачка

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	3	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	90		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	2	Лекції:	16	6
Семестр:	3	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семинарські заняття:	14	4
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	60	80
Форма підсумкового контролю:	екзамен	Консультації:	2	2
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННГІ кафедри публічного та приватного права, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою kaf_ppr@tnu.edu.ua.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит:
Теорія держави і права, Логіка для юристів, Філософія права, Конституційне право, Адміністративне право.	Адміністративне судочинство, Практика складання процесуальних документів, Кримінальне процесуальне право, Цивільне процесуальне право, Навчальна практика

Мета навчальної дисципліни «Адміністративно-процесуальне право» полягає в опануванні студентами теоретичних знань в сфері адміністративного процесу. Її завданнями є ознайомлення з теорією і практикою адміністративного процесу; засвоєння змісту основних нормативно-правових актів України, які регулюють відносини в сфері виконавчої влади та діяльності адміністративних судів; формування вмінь користуватися нормативно-правовою базою та вміння їх правильного застосування при здійсненні відповідних адміністративних проваджень.

**Очікувані програмні результати навчання за дисципліною
(за Освітньою програмою):**

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

У результаті опанування навчальної дисципліни «Адміністративно-процесуальне право» здобувач вищої освіти повинен володіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями відповідно до Стандарту вищої освіти URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/08/081-pravo-magistr.pdf>

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 10,	ПРН 8,18,20,21	ПРН 19	ПРН 6

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН10	ПРН 8,18,20,21	ПРН 6	ПРН 5
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 10	ПРН 5,8,18,20	ПРН 19	ПРН 21
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПРН 10	ПРН 5,8,20,21	ПРН 18	ПРН 19
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.	ПРН 5,6	ПРН 18,20,21	ПРН 19	ПРН 23
СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.	ПРН 10	ПРН 5,8,18,20	ПРН 19	ПРН 21
СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право	ПРН 6, 8	ПРН 5,14,15	ПРН 19	ПРН 21,22,23
СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації	ПРН 5	ПРН 8,18,20	ПРН 6	ПРН 21

та застосування норм матеріального і процесуального права.				
СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	ПРН 18	ПРН 5,20,21	ПРН 6	ПРН 8
СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.	ПРН 18, 19, 21	ПРН 6, 8,14	ПРН 10, 20	ПРН 5
СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПРН18,19 20	ПРН 5,14,21	ПРН 10,20	ПРН 6, 8, 18
СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.	ПРН 18, 19,21,23	ПРН 5,6,14,	ПРН 21	ПРН 21,23
СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	ПРН 10	ПРН 6,14,	ПРН 15	ПРН 21,22
СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення	ПРН 10,20	ПРН 5,8,21	ПРН 21	ПРН 14,15

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1: Поняття, предмет, принципи та система адміністративно-процесуального права

1. Поняття та сутність адміністративно-процесуального права.
2. Предмет та принципи адміністративно-процесуального права.
3. Система та структура адміністративно-процесуального права.
4. Зв'язок адміністративно-процесуального права з іншими галузями права.

Тема 2: Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні відносини

1. Поняття та структура адміністративно-процесуальних норм.
2. Види адміністративно-процесуальних норм.
3. Поняття, зміст та структура адміністративно-процесуальних відносин.
4. Суб'єкти адміністративно-процесуальних відносин.

Тема 3: Правова основа діяльності та компетенції адміністративних судів

1. Правова основа діяльності адміністративних судів.
2. Завдання та основні засади адміністративного судочинства.
3. Система, структура та загальна компетенція адміністративних судів в Україні.
4. Адміністративна юрисдикція.
5. Поняття та види стадій адміністративного судочинства.
6. Виконання судових рішень.

Тема 4: Процедури щодо розгляду звернень громадян

1. Поняття та зміст процедури щодо розгляду звернень громадян.
2. Види звернень та їх характеристика.
3. Процесуальний порядок розгляду звернень громадян.
4. Особливості розгляду колективних електронних звернень.
5. Публічна інформація та процедура розгляду запитів на інформацію.

Тема 5: Адміністративно-деліктні провадження

1. Адміністративно-деліктне провадження: поняття, склад, стадії.
2. Розгляд справи про адміністративне правопорушення.
3. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Тема 6: Дисциплінарні процедури

1. Поняття, принципи та види дисциплінарних процедур.
2. Суб'єкти дисциплінарних процедур.
3. Види, підстави та процесуальний порядок накладення дисциплінарних стягнень.

Тема 7: Реєстраційно-дозвільні процедури

1. Поняття, види та структура реєстраційних процедур.
2. Дозвільні процедури, їх ознаки та види.
3. Реєстраційно-дозвільні процедури в діяльності органів внутрішніх справ.

Тема 8: Виконавче провадження

1. Поняття, правова основа та ознаки виконавчого провадження.
2. Суб'єкти виконавчого провадження та їх процесуальний статус.
3. Стадії виконавчого провадження та їх зміст.

**3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)
ДЕННА ФОРМА**

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		л	п/ лаб.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
РОЗДІЛ 1. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ЯК СКЛADOVA ГАЛУЗЬ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ					
Тема 1: Поняття, предмет, принципи та система адміністративно-процесуального права	10	2		2	6
Тема 2: Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні відносини	10	2		-	8
Тема 3: Правова основа діяльності та компетенції адміністративних судів	10	2		2	6
РОЗДІЛ 2. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОВАДЖЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ					
Тема 4: Процедури щодо розгляду звернень громадян	12	2		2	8
Тема 5: Адміністративно-деліктні провадження	12	2		2	8
Тема 6: Дисциплінарні процедури	12	2		2	8
Тема 7: Реєстраційно-дозвільні процедури	12	2		2	8
Тема 8: Виконавче провадження	12	2		2	8
Консультація					
Екзамен (або Залік)					
Усього годин	90	16		14	60

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		л	п/ лаб.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
РОЗДІЛ 1. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ЯК СКЛADOVA ГАЛУЗЬ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ					
Тема 1: Поняття, предмет, принципи та система адміністративно-процесуального права	10	2		2	6
Тема 2: Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні відносини	10				10
Тема 3: Правова основа діяльності та компетенції адміністративних судів	10				10
РОЗДІЛ 2. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОВАДЖЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ					
Тема 4: Процедури щодо розгляду звернень громадян	12	2		2	8
Тема 5: Адміністративно-деліктні провадження	12				12
Тема 6: Дисциплінарні процедури	12	2		2	8

Тема 7: Реєстраційно-дозвільні процедури	12				12
Тема 8: Виконавче провадження	12				12
Консультація					
Екзамен (або Залік)					
Усього годин	90	6		14	80

4. Організація самостійної роботи студентів

На самостійну роботу здобувачів вищої освіти виноситься:

- частина теоретичного матеріалу, менш складного за змістом;
- практичні роботи, що не потребують безпосереднього керівництва викладача.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни "Адміністративно-процесуальне право":

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти).

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни «Адміністративно-процесуальне право» може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

4.1. Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять

Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни:

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання до підготовки до семінарських та практичних (лабораторних) занять роботи здобувачам вищої освіти).

4.2. Матеріали для самоконтролю

При самостійному опрацюванні навчального матеріалу велике значення для здобувача вищої освіти має навчально-методичний пакет, зміст якого передбачає:

- навчальну програму з навчальної дисципліни чітким визначенням змісту і об'єму аудиторної і позааудиторної навчальної роботи;
- конспект лекцій, опорний конспект;
- основні поради здобувачам вищої освіти щодо вивчення конкретної дисципліни (у письмовій формі) з вимогами до оцінки знань з даної дисципліни;
- методичні рекомендації щодо вивчення окремих тем чи набуття

практичних навичок;

- перелік тем курсових робіт (проектів);
- перелік питань, що виносяться на семінарські заняття;
- підбірка контрольних завдань, запитань, тестів для самоперевірки;
- перелік літератури;
- робочий зошит (звіт) з виконання самостійної роботи.

4.3. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни «Адміністративно-процесуальне право» виконуються самостійно кожним студентом на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми дисципліни. Метою виконання ІЗ є поглиблення знань студентів у тих темах курсу, що найменш розглядаються у лекційних і практичних заняттях. При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

Завдання для самостійного вибору студентом:

- виступ на студентській або іншій науковій конференції, круглому столі з науковою доповіддю (повідомленням) в межах тематики навчальної дисципліни;
 - підготовка студентської наукової роботи в межах тематики програми з навчальної дисципліни для участі її у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
 - публікація 2-х тез наукових доповідей з тематики навчальної дисципліни у матеріалах наукових конференцій;
 - публікація 1 статті в науковому виданні в межах тематики програми навчальної дисципліни;
 - тематичне узагальнення правозастосовної практики у сфері, що досліджується в ході вивчення навчальної дисципліни;
 - підготовка і написання реферату за однією з рекомендованих кафедрою тем в рамках навчальної дисципліни;
 - підготовка презентації за заданою викладачем темою курсу, представлення її за допомогою технічних засобів;
 - складання задач по темам курсу на основі практичних ситуацій (не менше 3-х задач);
 - підготовка невеликої (не більше 5-10 - ти хв.) наукової доповіді в межах тематики програми навчальної дисципліни, її презентація на практичному занятті в рамках вивчення поточної теми;
 - пошук та підготовка довідкової інформації за визначеною викладачем темою навчального курсу;
 - анутовання наукової періодичної літератури (наукових статей, тез тощо);
- відвідування наукових, науково-практичних конференцій, круглих столів та інших заходів, пов'язаних з навчальною дисципліною, складання звіту про них.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Поняття та собливості адміністративного процесу.
2. Зміст юрисдикційної концепції адміністративного процесу.
3. Зміст управлінської концепції адміністративного процесу.

4. Визначте основні принципи адміністративного процесу.
5. Розкрийте зміст структурних елементів адміністративного процесу.
6. Визначте основні стадії адміністративного провадження (процедури).
7. Дайте визначення правової категорії «адміністративно - процесуальна норма».
8. Склад адміністративно-процесуальної норми.
9. Особливі риси адміністративно-процесуальної норми.
10. Основні передумови виникнення адміністративно - процесуальних правовідносин.
11. Елементи структури адміністративно - процесуальних правовідносин.
12. Зміст адміністративно-процесуальної правосуб'єктності.
13. Поняття та класифікація суб'єктів адміністративного процесу.
14. Дайте визначення поняття «адміністративне судочинство».
15. Порівняйте категорії - «адміністративний процес» та «адміністративне судочинство».
16. Розкрийте та проаналізуйте процесуальну складову основних принципів адміністративного судочинства.
17. Процесуальний статус суб'єктів адміністративного судочинства.
18. Система адміністративних судів в Україні.
19. Спори, на які поширюється компетенція адміністративних судів.
20. Адміністративна юрисдикція.
21. Особливості складання та подання адміністративного позову.
22. Процесуальні особливості підготовчого провадження.
23. Основні стадії провадження в адміністративних судах.
24. Процесуальний порядок розгляду адміністративних справ в суді першої інстанції.
25. Процесуальна складова розгляду адміністративних справ в апеляційній та касаційній інстанції.
26. Поняття та основні принципи адміністративного провадження у справах про адміністративні правопорушення.
27. Особливі риси провадження у справах про адміністративні правопорушення.
28. Лідируючі суб'єкти в провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
29. Процесуальні особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
30. Процесуальний порядок адміністративного затримання.
31. Процесуальні підстави порушення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
32. Основні стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення та їх процесуальний зміст.
33. Процесуальний порядок складання протоколу про адміністративне правопорушення.
34. Докази у справі про адміністративні правопорушення.

35. Процесуальний порядок перегляду справ про адміністративні правопорушення
36. Дайте визначення дефініції «звернення громадян».
37. Види та форми звернень громадян.
38. Особливості провадження за зверненнями громадян.
39. Основні стадії провадження за зверненнями громадян.
40. Звернення громадян, які не підлягають розгляду.
41. Суб'єкти провадження за зверненнями громадян.
42. Строки розгляду звернень громадян.
43. Поняття та особливості дисциплінарної процедури.
44. Види дисциплінарних процедур.
45. Особливості адміністративно-процесуального статусу суб'єктів дисциплінарної процедури.
46. Стадії дисциплінарної процедури.
47. Процесуальний порядок та особливості накладення дисциплінарних стягнень.
48. Особливості здійснення дисциплінарної процедури.
49. Поняття та групи об'єктів державної реєстрації.
50. Процесуальні особливості реєстраційних процедур.
51. Поняття та види реєстраційних процедур.
52. Основні стадії реєстраційної процедури.
53. Процесуальні особливості здійснення процедури щодо реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
54. Процесуальні особливості здійснення процедури щодо реєстрації автотранспортних засобів.
55. Порядок здійснення окремих видів реєстраційних процедур.
56. Розкрийте зміст поняття «дозвільна система».
57. Поняття та види дозвільних документів.
58. Процесуальний зміст стадій дозвільної процедури.
59. Поняття та правові підстави здійснення виконавчого провадження.
60. Особливості здійснення виконавчого провадження.
61. Суб'єкти виконавчого провадження.
62. Адміністративно-процесуальний статус державного виконавця.
63. Стадії виконавчого провадження.
64. Процесуальний строк проведення виконавчого провадження.
65. Особливості процесуального порядку звернення стягнення на майно боржника.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

Оцінювання семінарських занять, у тому числі самостійної роботи, розроблено таким чином, що дає можливість здобувачу вищої освіти у підсумку отримати максимальну кількість балів (від 0 до 100) за поточний контроль.

За умови, отримання за поточний контроль 60 балів і вище, за бажанням здобувачів вищої освіти, даний бал зараховується як оцінка за екзамен із навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти має право підвищити бал шляхом здачі заліку/екзамену. Здобувач вищої освіти, який за поточний контроль набрав 59 балів і нижче здає екзамен із навчальної дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти не здав пропущені без поважних причин теми, до складання екзамену не допускається.

Підсумковою формою контролю якості отриманих знань є екзамен. Екзамен може проводитися в усній і письмовій формі і передбачає відповідь на три теоретичних питання.

5.1. Політика курсу

Студенту забороняється під час виконання аудиторних і самостійних завдань:

- списування, використання шпаргалок та інших незаконних способів отримання інформації з метою допомоги собі та будь-кому іншому;
- плагіат, тобто крадіжку й видачу за власні результати будь-чиїх ідей або висновків, представлення відповідної роботи (проекту, презентації, реферату, есе та ін.);
- інші форми недостойної академічної поведінки.

У випадку порушення вище перелічених правил академічної доброчесності викладач не приймає завдання до перевірки і не виставляє оцінку по темі.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Дані критерії призначені для використання при оцінці знань студентів на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи та індивідуальних науково-дослідних завдань, поточного та рубіжного контролю.

Поточний контроль складається із контролю активності здобувачів вищої освіти; усного та письмового опитування.

Контроль активності студентів передбачає:

- а) письмовий контроль (за рішення практичних завдань) - 0 - 3 бали;
- б) усна відповідь з питань семінарів - 0 - 4 бали;
- в) бліцопитування - 0 - 1 бал;
- г) змістовні доповнення під час обговорення питань семінарів - 1-2 бали;
- д) підготовка та презентація реферату - 2 - 3 бали;
- е) складання комплексного кросворду - 1 - 3 бали;
- з) складання тематичних тестів - 2 - 4 бали;
- ж) виконання індивідуального дослідного завдання - 2-5 балів.

Здобувач вищої освіти додатково отримує 5 балів у разі виконання всіх наступних умов: 75 % відвідування занять; відсутності незадовільних оцінок за усні відповіді; наявності хоча б однієї усної відповіді, оціненої позитивно.

Письмовий контроль для отримання заліку здійснюється шляхом виконання тестових завдань. За результатами виконання тестового завдання здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 40 балів. У разі використання недозволених джерел і підказок здобувач вищої освіти отримує 0 балів.

Критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти перед складанням екзамену (заліку).

Запам'ятайте: якщо з поважних причин здобувач вищої освіти протягом семестру не набрав 60 балів із 100:

- з поважних причин - він має право звернутись до викладача і виконати відповідні контрольні завдання протягом семестру, але не пізніше, ніж за

тиждень до початку екзаменаційної сесії, та у разі їх виконання буде допущений до складання екзамену (заліку);
 - без поважних причин - він не допускається до складання заліку. Порядок складання визначає викладач.
 Підсумковий контроль: здійснюється у формі екзамену.

5.3.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою) Технічні засоби: пристрої збереження та обробки інформації (ПК, ноутбук, планшет, тощо). Програмне забезпечення: Mac OS X, Microsoft (Word, Excel, PowerPoint).

7.Рекомендовані джерела інформації

Основні:

Нормативні акти:

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36, № 37. Ст.446.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984, додаток до № 51.– Ст.1122 (з наступними змінами та доповненнями).
4. Про судоустрій і статус суддів України: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII . *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2016. № 31. Стор. 7. Стаття 545.
5. Про звернення громадян: Закон України від 12.10.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.
6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2011. № 32. Ст.314.
7. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб –

підприємців: Закон України № 755-IV від 15.05.2003. *Відомості Верховної Ради України* від 08.08.2003 - 2003 р., № 31, стаття 263.

8. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні: Закон України від 26 січня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 13. Ст. 110.

9. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст.43.

10. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

11. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 № 606- XIV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 24. ст. 207.

12. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 № 1775-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2000. № 36. ст. 299.

13. Про дозвільну систему : Постанова КМУ № 576 від 12.10.1992 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

14. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2005, N 48, ст.483.

15. Про національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2015, № 40-41, стор. 1970, стаття 379.

16. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2016, № 31, стор. 7, ст. 545.

17. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 07.10.2010 № 2591-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011 р. № 9. стор. 429. стаття 58.

18. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : Постанова КМУ від 18.07.2007 № 950 .*Офіційний вісник України*. 2007 р. № 54. стор. 21. стаття 2180.

19. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI . *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2011. N 38.- ст.385.

20. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативноправових актів у Міністерстві юстиції України : Наказ МЮУ від 12.04.2005 № 34/5. *Офіційний вісник України* . 2005 р. № 15. стор. 312. - стаття 799.

21. Деякі питання застосування принципу мовчазної згоди : Постанові КМУ №77 від 27 січня 2010 р. *Офіційний вісник України* від 12.02.2010 - 2010 р., № 7, стор. 97, стаття 332.

22. Про затвердження Правил державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок : Постанова КМУ від 07.09.1998р. №1388. *Офіційний вісник України* від 24.09.1998 - 1998 р., № 36, стор. 6.

23. Про право власності на окремі види майна : Постанови Верховної Ради України від 17.06.1992 р. № 2471-12. Офіційний сайт Верховної Ради України .URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

24. Постанова КМУ від 25.05.2011 № 583 «Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету

Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади» з метою створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації».

25. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: наказ МВС від 06.11.2015 №1376. *Офіційний вісник України* від 22.12.2015 - 2015 р. № 99. Стор. 201. Ст. 3405.

26. Про затвердження Інструкції з діловодства в системі Міністерства внутрішніх справ України Наказ МВС від 23.08.2012 № 747. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0747320-12>

27. Про затвердження Інструкції з організації контролю за виконанням документів у Національній поліції України: наказ МВС України від 13.06.2016 № 503. *Офіційний вісник України* від 26.07.2016. № 56. Стор. 260. Ст. 1953.

28. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. *Офіційний вісник України* від 13.11.2015. № 88. Стор. 176. Стаття 2964.

29. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ МВС України від 08 лютого 2019 року № 100. *Офіційний вісник України* від 05.04.2019. № 26. Стор. 292. Стаття 939.

30. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: наказ МВС України від 09.11.2015 № 1452/735. *Офіційний вісник України* від 13.11.2015. № 88. Стор. 217. Ст. 2965.

31. Про затвердження Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських: наказ МВС України. від 17.11.2015 № 1465. *Офіційний вісник України* від 20.11.2015. № 90. Стор. 234. Ст. 3073.

32. Про затвердження Положення про територіальний сервісний центр МВС: наказ МВС України від 29.12.2015 № 1646. *Офіційний вісник України* від 19.02.2016. № 12. Стор. 302. Ст. 526.

33. Про затвердження Порядку присвоєння спеціальних звань поліції та позбавлення спеціальних звань: наказ МВС України від 12.03.2016 № 177. *Офіційний вісник України* від 22.04.2016. № 30. Стор. 242. Ст. 1227.

34. Про організацію добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських: наказ МВС України від 25.12.2015 № 1631. *Офіційний вісник України* від 29.01.2016. № 6. Стор. 156. Ст. 320.

35. Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції: Наказ Національної поліції України від 06.11.2015 року № 73 (у редакції наказу Національної поліції від 18.11.2015 року № 96 «Про внесення змін до Положення про Департамент патрульної поліції»). URL: <http://patrol.police.gov.ua/faq/normatyvno-pravova-baza-diyalnosti-patrujnoyi-politsiyi/>.

36. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів: наказ МВС України від 21.08.1998 № 622. *Офіційний вісник України* офіційне видання від 05.11.1998. № 42. Стор. 107. Ст. 1574.

Додаткові:

Підручники:

1. Адміністративно-процесуальне право України: Підручник // О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій; за редакцією О.В. Кузьменко. К.: Атіка, 2007. 416 с.

2. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко / За ред. В.І. Коваленка. К.: Юрінком Інтер, 2012. 808 с.

3. Коломоець Т.О. Адміністративний процес та адміністративне судочинство : Підручник: // Т.О. Коломоець. Київ: «Істина», 2008. 312 с.

4. Адміністративне судочинство України : підручник / О.М.Пасенюк (кер. авт. кол.), О.Н.Панченко, В.Б.Авер'янов [та ін.] ; за заг. ред. О.М.Пасенюка. К. : Юрінком Інтер, 2009. 672 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2008. - 624 с.

2. Адміністративне процесуальне право. Навчальний посібник / Т.П. Мінка, С.М. Алфьоров, Р.В. Миронюк та ін. ; за заг. ред. Т. П. Мінки. Харков : Право, 2013. 352 с.

3. Адміністративне судочинство : навчальний посібник / за заг. ред. проф. О. П. Рябченко. 2-ге вид., перероб. і доп. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 304 с.

4. Особливості судового розгляду окремих категорій адміністративних справ: Навч. посібник / За ред. д.ю.н., професора Р.В. Миронюка. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 361 с.

5. Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвідомче Національній поліції : практич. посіб. / Т. П. Мінка, Р. В. Миронюк, В. А. Глуховеря та ін. Х. : Право, 2016. 180 с.

6. Інструментарій реагування працівника поліції превентивної діяльності на адміністративні правопорушення / Навчальний посібник / Кол. авторів. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 137 с.

7. Адміністративний процес (збірник презентаційних слайдів) / Навчальний наочний посібник / Голобородько Д.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 314 с.

8. Демський, Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України : навч. посіб. / Е.Ф. Демський. К. : Юрінком Інтер, 2008. 496 с.

9. Бевзенко В.М. Адміністративні суди України: Навчальний посібник. К.: Алерта; КНТ, 2006. 271 с.

10. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права / Навч. посібник / За заг. редакцією Куйбіди Р.О., Шишкіна В.І. К., 2006. 395 с.

11. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес

України: Навчальний посібник. Київ: Прецедент, 2007. 613 с.

12. Адміністративна юстиція: європейський досвід та пропозиції для України / авт.-упоряд. І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда. К. : Факт, 2003. 514 с.

13. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В.П.Тимошук. К.: Факт, 2003. 496 с.

14. Педько Ю.С. Становлення адміністративної юстиції в Україні: Монографія / Педько Ю.С. К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. 208 с.

15. Посібник з основ адміністративного судочинства (для юридичних факультетів та юридичних клінік) / За заг. редакцією Александрової Н.В., Куйбіди Р.О. К., 2006. 126 с.

16. Мельник Р.С. Адміністративні процедури в діяльності органів внутрішніх справ України: Навчальний посібник. Харків: НУВС, 2005. 115 с.

17. Бандурка А.М., Тищенко Н.М. Административный процесс: Учебник. Харьков: Изд-во НУВД, 2001. 352 с.

18. Кодекс адміністративного судочинства України : наук.-практ. комент. / Центр політико-прав. реформ ; за заг. ред. Р. О. Куйбіди. 3-є вид. К. : Юстиніан, 2009. 976 с.

19. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар. Видання друге, доповнене та перероблене / За ред.. С.В. Ківалова, О.І. Харитонової / Ківалов С.В., Харитонова О.І., Пасенюк О.М., Аракелян М.Р. та ін. Х.: ТОВ «Одіссей», 2007. 560 с.

20. Кодекс адміністративного судочинства України (із змінами і доповненнями станом на 01 серпня 2008 року): Наук.-практ. комент. / Комзюк А.Т., Конопльов В.В., Коломоець Т.О. та ін.; За заг. ред. А.Т. Комзюка. К.: Юстиніан. 2008. - 800 с.

21. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / [Н.О. Армаш, О.М. Бандурка, А.В. Басов та ін.]; за заг. ред. докт.юрид.наук, проф. А.Т. Комзюка. К.: Прецедент; Істина, 2009. 823 с.

22. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: Навчальний посібник / За заг.ред. Т.О. Коломієць, Г.Ю. Гулевської. К.:Істина, 2007. 152 с.

23. Ткаченко В.І. Адміністративно-процедурні провадження у дозвільній системі в Україні: шляхи вирішення проблемних питань: Монографія/ МВС України, Луган. Держ. Ун-т внутр. Справ. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2006. 344с.

24. Г.Ю. Гулевська. Адміністративна юстиція: Методичні вказівки для студентів ІV курсу юридичного фак-ту. Запоріжжя: ЗНУ, 2005. 60 с.

25. Основи адміністративного судочинства в Україні. (навчальний посібник для юридичних факультетів та юридичних клінік) / За заг. ред. Александрової Н.В., Куйбіди Р.О., К.: Конус-Ю, 2006. 256 с.

26. Миколенко А.И. Административный процесс и административная ответственность в Украине.: Учебное пособие. Изданиетретье, переработанное и дополненное. Х.:ООО «Одиссей», 2007. 360 с.

27. Коломоець Т.О., Сінельнік Р.В. Захисник у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: Монографія. К.: Істина, 2008. 184 с.

28. Білоусов Ю.В. Виконавче провадження: Навч. посіб. К.: Прецедент, 2005. 192 с.
29. Ващенко С.В., Поліщук В.Г. Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень: Навч. посібник / За заг. ред. Петкова В.П. Запоріжжя: Юридичний ін-т МВС України, 2000. 72 с.
30. Голосніченко І.П., Стахурський М.Ф. Адміністративний процес: Навч. посібник / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора І.П.Голосніченка. К.: ГАН, 2003. 256 с.
31. Калаянов Д.П. Административно-юрисдикционная деятельность органов внутренних дел Украины. Учеб. пособие. Одеса: АО БАХВА, 2000. – 128 с.
32. Когутич І.І., Нор В.Т., Павлишин А.А. Прокурорський нагляд в Україні: Курс лекцій./ За ред. В.Т. Нора. К.: Атіка, 2004. 352 с.
33. Курінний Є.В. Розгляд звернень громадян в органах внутрішніх справ України: Навч. посібник. Д.: Наука і освіта, 2000. 36с.
34. Куркін М.В., Понікаров В.Д. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів: Навч. посіб. Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2003. 412 с.
35. Миколенко А.И. Административный процесс и административная ответственность в Украине. Навчальний посібник.- Х.: Одиссей, 2004.272 с.
36. Негодченко О.В. Основи діяльності органів внутрішніх справ України щодо забезпечення прав і свобод людини: Навч. посіб.- Дн-вськ: ЮА МВС, 2005. 164 с.
37. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Чернівці: Рута,2001.316 с.
38. Прокурорський нагляд в Україні: Підручник./ За ред. П.М.Каркача, І.Є. Марочкіна. Х.: Одиссей, 2005. 240 с.
39. Хавронюк М.І. Дисциплінарні правопорушення і дисциплінарна відповідальність: Навч. посібник. К.: Атіка, 2003. 240 с.
40. Бортняк К.В. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України. [Текст] / За аг. Ред.. Журавльова Д. В. - Київ: Видавничий дім «Професіонал». 2020. 432 с.
41. Система органів державної влади з правоохоронними функціями в Україні: навчально-методичний посібник / В.А.Бортняк, К.В. Бортняк.; ТНУ ім.. В.І. Вернадського, за аг. Ред.. Бусол О. Ю.. Київ: ФОП Кандиба Т.П., 2019. 439 с.
42. Administrative reforms in Eastern Europe: a comparative legal analysis. Bortnyak K. V. CUESTIONES POLITICAS. UNIVERSIDAD ZULIA, BOLIVARIAN REPUBLIC OF VENEZUELA. Political Science. Web of Science в категорії: Emerging Sources Citation Index (ESCI), що входить в Web of Science Core Collection. Vol. 39 Núm. 69 (2021) (липень). Рр.814-831.

Рішення ЄСПЛ:

1. Корбан проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 04 липня 2019 року (заява п 26744/16). URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/soo01225.html

2. Скоморохов проти України Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 26 вересня 2019 року (Заява N 58662/11). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01199.html
3. Цаценко та Рябоконт проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 17 жовтня 2019 року (Заяви N 5481/19 та N 7574/19). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01203.html
4. Свєрдлик та Сілівєстров проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 14 листопада 2019 року (Заяви N 57088/12 та N 1354/15). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01214.html
5. Мазур проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 31.10.2019 (Заява N 59550/11). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01217.html
6. Сіренко та інші проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 24 жовтня 2019 року (Заяви N 22964/11, N 50441/13 та N 57993/13). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01207.html
7. Самойленко проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 24 жовтня 2019 року (Заява N 45050/10). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01219.html
8. Щєрбак та інші проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 19 грудня 2019 року (Заява N 44689/10). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01229.html
9. Мельник проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 28 березня 2006 року (Заява N 23436/03). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SO2283>
10. Кардава проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 17 грудня 2019 року (Заява N 19886/09). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01231.html
11. Саргсян проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 09 січня 2020 року (Заява N 54012/07). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01236.html
12. Сіянко проти України. Рішення Європейського суду у з прав людини. Справа від 09 січня 2020 року (Заява N 52571/11). URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SOO01235.html

Інтернет-ресурси:

1. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Президент України. Офіційне Інтернет представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>

4. Офіційний Інтернет сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини .URL:<http://www.ombudsman.gov.ua/>
5. Конституційний Суд України. Офіційний веб-сайт. URL:<http://www.ccu.gov.ua/>
6. Судова влада України. Офіційний веб-сайт.URL:<https://court.gov.ua>.
7. Єдиний державний реєстр судових рішень. Судова влада України. Офіційний веб-сайт .URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>
8. Національна поліція. Офіційний веб-сайт.URL:<http://www.npu.gov.ua/uk/>